

ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՐԺԵՔՆԵՐԻ ԶԵՎԱՎՈՐՈՒՄԸ ՊԵՏԱԿԱՆ ՊԱՏՎԵՐ

Բանալի բառեր. արժեհամակարգ, ազգային արժեքներ, պետական պատվեր, կրթակարգ, վերջնարդյունք:

Ключевые слова: ценностная система, национальные ценности, государственный заказ, система обучения, результат.

Key words. value system, national values, state order, education system, outcome.

Հայաստանի Հանրապետության բոլոր դպրոցներում արժեքային որոշակի համակարգի առկայությունը կրթության անհրաժեշտ բաղադրիչներից մեկն է, որով սովորողներին փոխանցվող գիտելիքները, կարողություն-հմտություններն ուղղվում են ընդհանրական համակարգված արժեքային հիմքերի ձևավորմանը և դրանով՝ պետության, ազգի և անհատի ներդաշնակ փոխհարաբերության ապահովմանը: Արժեքային համակարգի ձևավորումը կարևորվում է նաև այն պատճառով, որ որոշակի արժեքային համակարգի հենքի վրա կառուցված գործողությունները ճանաչելի են և հետևաբար ընդունելի, քանզի դրանք սկիզբ են առնում ազգային, համամարդկային համընդհանուր սկզբունքներից, նորմերից և օրենքներից: Այս տեսանկյունից դիտարկելիս կարևոր է անհատ-քաղաքացու արժեհամակարգի ձևավորումը [1, էջ 61]: Այս համատեքստում սովորողը պետք է ընդհանուր գիտելիքներ ունենա սեփական իրավունքների մասին, հարգի հասակակիցների իրավունքները՝ անկախ սեռից, դավանանքից, գիտակցի բոլորի հավասարության և յուրաքանչյուրի անձեռնամխելիության սկզբունքները և ազատությունը, լինի հանդուրժող, մարդասեր, օրինապահ, ազնիվ, պատասխանատվությամբ օժտված:

Ուստի յուրաքանչյուր ուսուցչի առջև կանգնում է իր առարկայի ուսումնական դասընթացի նյութերով արժեքների համակարգի ձևավորման, սովորողների անձի դաստիարակության խիստ բարդ խնդիրը: Որպեսզի յուրաքանչյուր ուսումնական առարկա յուրաքանչյուր սովորողի համար անձնային նշանակություն ստանա, անհրաժեշտ է, որ դասի ընթացքում ստեղծվի ստեղծագործական, համագործակցության մթնոլորտ, խրախուսվի իմացական ցանկացած գործընթաց, խրախուսվի յուրաքանչյուր նախաձեռնություն, յուրաքանչյուր իմացական փորձ:

Վերջին երկու տասնամյակում արժեզրկվեցին արժեքների դաստիարակման գաղափարաբանական հիմքերը: Նախկին արժեքային դիրքորոշումները կորցրեցին իրենց ազդեցությունը: Ուսումնական առարկաների դաստիարակության խնդիրների մեջ լուրջություն տիրեց: Եվ դա պահանջեց կրթական ընդհանուր ռազմավարության վերանայում: Որոշակի արժեքային համակարգի ձևավորման պահանջներ դրվեցին նաև ուսումնական բոլոր բնագավառների, առարկաների առարկայական չափորոշիչներում: Հանրակրթական դպրոցում ուսուցանվող ցանկացած ուսումնական առարկա սովորողի արժեհամակարգի ձևավորման գործընթացում որոշակի մասնաբաժին ունի: Առարկայական չափորոշիչների արժեհամակարգի բաղադրիչներում առկա են համամարդկային, քրիստոնեական և այլ արժեքներ, որոնք կմնան թղթի վրա, քանի դեռ մենք, մանկավարժներս, չենք բացահայտում դրանց իրականացման ճիշտ մեխանիզմներն ու ուղիները: Քանի որ հանրակրթական դպրոցի բոլոր աստիճաններում արժեքների համակարգի ձևավորումը օրենսդրական պահանջ է, ուստի դրանց կատարումը պարտադիր պահանջ է բոլոր ուսուցիչների համար:

Կյանքը սրընթաց առաջ է շարժվում: Գլոբալացման գործընթացը կրթության համակարգի առջև նոր մարտահրավերներ է առաջադրում: <Տեխնոգեն հասարակությունը և տեղեկատվական-հաղորդակցական տեխնոլոգիաների մուտքը նոր չափանիշներ են պահանջում, որոնք տարբերվում են երեկվա չափանիշներից: Ինչպիսի՞ն կլինի կրթությունը, ապագայի կրթությունը: Այսօր աշխարհը նոր կրթական մոդելներ է փնտրում: Ովքե՞ր կձևավորեն այն առանցքը, որով հնարավոր կլինի դիմագրավել ժամանակի փորձություններին> [2, էջ 11]:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

1.Իլյինսկի Ի., Ռուսաստանի կրթության <արդիականացումը> համաշխարհային գլոբալացման համատեքստում, <Կրթությունը XXI դարում> գիտակրթական հանդես, N1, էջ 50-83, Երևան 2014 թ.:

2.Մանասյան Ն., Հանրակրթության արժեքային համակարգը, <Մանկավարժություն> գիտամեթոդական վերլուծական ամսագիր, 2004, N1/2, էջ 6-15:

Ն. Բաբսեղյան

Ազգային արժեքների ձևավորումն իբրև պետական պատվեր

Ամփոփում

Հոդվածում կարևորվում է անհատի, որպես քաղաքացու արժեհամակարգի ձևավորումը: Հաջողված կրթական համակարգ ունի այն երկիրը, որը ձևավորում է կրթակարգով ամրագրված արժեքային

համակարգ, ինչի վերջնարդյունքում ունենում ենք ազնիվ, օրինապահ, մարդասեր, հանդուրժող, համագործակցող քաղաքացի: Սովորողների արժեհամակարգի ձևավորման գործընթացում յուրաքանչյուր ուսումնական բնագավառ իր մասնաբաժինն ունի:

Н. Барсегян

**ФОРМИРОВАНИЕ НАЦИОНАЛЬНЫХ ЦЕННОСТЕЙ,
ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ЗАКАЗ**

Резюме

В статье рассматривается важность государственного заказа в формировании ценностной системы гражданина как личности. Стержнем ценностной системы личности является образование. Удачную образовательную систему имеет то государство, которое формирует обеспеченную программой систему ценностей, благодаря которой воспитывается честный, законопослушный, толерантный и общительный гражданин. В процессе формирования ценностной системы учащихся каждая обучающая сфера играет свою значимую роль.

N. Barseghyan

FORMATION OF NATIONAL VALUES AS A STATE ORDER

Summary

The article emphasizes the importance of value system formation of an individual as a citizen as a state order. Education is based on the value system of an individual. The country with successful education shapes a value system based on education order, which ultimately leads to the formation of an honest, law-abiding, humane, tolerant and cooperative citizen. Each educational field has its share in the formation process of learners' value system.